

ТУРИЗМ КАТАСТРОФ

За останні роки все більша кількість людей починає активно цікавитися екстремальними та нетрадиційними видами туризму. Одним із таких видів «темного» туризму є туризм катастроф. Туристи все менше бажають подорожувати та відпочивати пасивно, в результаті чого виробники туристичного продукту пропонують активний відпочинок, який супроводжується багатьма атракціями з гострими відчуттями.

Туризм катастроф – це різновид темного туризму, що функціонує в місцевостях, де стались катастрофічні події – велика за масштабом аварія чи інша подія, що призвела до тяжких наслідків. Туризм катастроф орієнтується на людей, яким подобаються подорожі по місцях стихійних лих – землетрусів, штормів, ураганів, хімічних катастроф, транспортних катастроф і місць, які людство довело до крайніх станів, – колишніх міст, що створювалися і спеціалізувалися на видобутку вугілля, уранової руди, інших корисних копалин, а сьогодні покритих териконами, підземними пустотами, провалами та іншими антропогенними формами рельєфу. Також до таких територій слід віднести міста, які перетворилися на величезні звалища. Наприклад, в Україні найпопулярнішим місцем для даного виду туризму є Чорнобильська АЕС, також місто-привид Прип'ять. Варто також відзначити, що останніми роками особливою популярністю стали користуватися тури на японську атомну станцію «Фукусіма-1», де внаслідок найсильнішого в історії Японії землетрусу і цунамі, що виникло за ним 11 березня 2011 р., сталася велика радіаційна аварія. Хоча японська влада це не схвалює, туристи у Фукусімі з'являються, і їх стає все більше. Продовжуючи тематику міст-примар, варто також згадати й ще одне невелике шахтарське містечко – Сентрейлія, що знаходиться в Пенсільванії, США. Через підземну пожежу, що сталася в 1962 р. й яка продовжує палати досі, чисельність його жителів зменшилася з 20 000 до 5 осіб. Зараз Сентрейлія по праву вважається найменшим містом у штаті.

Буквально кілька років тому ще одним, не менш популярним місцем, яке приваблювало любителів «катастрофічного туризму», був тосканський острів Джильйо. Цей острів знаходиться неподалік від місця аварії величезного італійського лайнера «Costa Concordia». Цікаво, що «Титанік» затонув у ніч з 13 на 14 квітня 1912 р., «Costa Concordia» – в ніч з 13 на 14 січня 2012 року, таким чином, різниця між цими катастрофами становить майже 100 років. Вартість морської прогулянки у порту Вольтрі складала €10. Під час мінікрузу туристам надавалася можливість послухати розповідь гіда про історію аварії лайнера, а також побачити сумно знамените судно з відстані 200 метрів. «КостаКонкордія» залишалася біля острова Джильйо ще 10 місяців, і лише наприкінці липня 2014 р. її відбуксировували для утилізації на верф у Сестрі Поненті – туди, де судно було побудовано 8 років тому.

З точки зору етики такі тури є доволі спірними, але зараз суспільство настільки прагне адреналіну та яскравих вражень, що згодне відвідувати місця, які пам'ятають біль та горе людей, які мешкали там. Тури до місць катастроф є доволі дорогими, і їм надають перевагу туристи з розвинутих країн.

Крім цього, варто згадати й музей на честь пам'яті Устику в Італії. Цей музей присвячений авіакатастрофі, що сталася в Устику 1980 р., коли біля узбережжя Сицилії розбився літак з 81 людиною на борту. Головною особливістю музею є уламки літака, розташовані таким чином, що дозволяють відвідувачам буквально ходити серед них. До того ж, по всьому музею розставлено заховані динаміки, з яких долинають повідомлення, що вимовляються пошепки. Все це створює пригнічуючу атмосферу страшної катастрофи, яку можуть винести лише люди з міцними нервами.

Ще одна, не менш приваблива пам'ятка – меморіальний комплекс «Пам'яті загиблих на водах», що включає церкву Святого Миколая Мирлікійського та Музей катастроф на водах. Експозиція меморіалу присвячена найбільш трагічним сторінкам розвитку мореплавання – катастрофам на водах, які спричинили незлічені людські жертви. Музей розташований у 14 приміщеннях, кожне з яких оповідає за допомогою відеосюжетів та стендів про найбільш резонансні трагедії на водах Світового океану.

Так чи інакше, дослідники по-різному пояснюють, чому туристів приваблюють трагічні місця. За однією з версій, деякі люди під час екскурсій відчувають емоційне збудження. Інші (вже після відвідувань) – навіть ейфорію. Деякі ж туристи просто люблять лякатися, а комусь такі місця приносять почуття умиротворення та спокою. Для України даний вид туризму вже є звичним ділом. Майже кожна стаття про туризм катастроф містить інформацію про Україну. Отже, уже зараз туризм катастроф є складовою нашої економіки.